

تبصره:

خاندان عبارت است از اولاد ذکور کبیر و برادر.

۶- پادشاه افغانستان باید قبل از جلوس بر تخت سلطنت عهد نامه ذیل را بمقام شورای ملی بحضور و کلاء اظهار و امضاء نماید:

"به خدای عظیم و قرآن کریم عهد میکنم که در اعمال و افعال خود خداوند جل شانہ را حاضر و ناظر دانسته بحفاظت دین مبین اسلام و استقلال افغانستان و حفظ حقوق ملت و حراست و ترقی و سعادت وطن باسناد شرع مبین محمدی صل الله علیه وسلم و مقررات اصول اساسی مملکت سلطنت نمایم و به برکت روحانیت مقدس اولیای کرام (رض) برای خود استمداد می نمایم".

۷- در خطبه ها ذکر نام پادشاهی و ضرب سکه بنام پادشاه تعیین رتب و مناسب اعطای نشان، تعیین صدراعظم، منظوری وزرا عزل و تبدیل شان، تصدیق اصولات مصوبه شورای ملی، اعلان مرعیت و محافظت آنها حفاظت و اجرای احکام شرعی و اصولیه قوماندانی عموم قوای عسکری افغانستان و اعلان حرب و عقد مصالحه و علی العموم معاهدات عفو و تخفیف مجازات تعزیری مطابق شرع شریف از حقوق جلیله پادشاهی شمرده میشوند.

۸- پول مصارفات پادشاهی باید در بودجه مملکتی معین باشد.

حقوق عمومی تبعه افغانستان

۹- همه افرادی که در مملکت افغانستان میباشند بلا تفریق دینی و مذهبی تبعه افغانستان گفته میشوند صفت تابعیت افغانیه مطابق اصولنامه تابعیت استحصال یا اضافه میشود.

۱۰- کافه تبعه افغانستان در امور دینی و مذهبی و اصولات سیاسی دولت متبوعه خود مکلف و مفید بوده آزادی حقوق مشروعه خود را مالک هستند.

۱۱- حریت شخصیه از هر گونه تعرض مصون است هیچکس بدون امر شرعی و اصولنامه های موضوعه توقیف و مجازات نمیشود. در افغانستان اصول اسارت ممنوع است از زن و مرد هیچکس دیگری را بطور اسارت استخدام کرده میتواند.

۱۲- تبعه افغانستان در امور تجارت، صنعت زراعت در داخل اصولات موضوعه آزادند.

۱۳- کافه تبعه افغانستان بحضور شریعت غرا و اصولات موضوعه دولت در حقوق و وظائف مملکت حق مساوات دارند.

۱۴- عموم تبعه افغانستان نظر به قابلیت و اهلیت، بقدر ضرورت حکومت استخدام میشوند.

- ۱۵- در افغانستان مال و ملک هر شخص در امن میباشد اگر یک ملکی به مقصد منافع عمومی بکار دولت شود موافق حکم شرع شریف و اصولنامه مخصوصه آن اولاً قیمت آنرا بمالککش تادیه نموده بعد ملک را گرفته میتواند.
- ۱۶- مسکن و جای هر فرد تبعه افغانستان از هر گونه تعرض مصون است هیچکس از طرف حکومت و سائره بدون احکام شرع و اصولنامه های موضوعه بخانه شخص بلا استیذان داخل شده نمیتواند.
- ۱۷- ضبط املاک و اموال اهالی ممنوع است. باستثنای کسانیکه در خارج مملکت متوقف بوده و بر علیه حکومت افغانستان تحریکات و نشریات مینمایند.
- ۱۸- مصادره و بیکار ممنوع است اما کار و تکالیفیکه در زمان محاربه پیش شود ازین قاعده مستثنی است.
- ۱۹- شکنجه و دیگر انواع زجر تماماً موقوف است و خارج احکام شرع شریف و اصولنامه های دولت برای هیچکس مجازات داده نمیشود.
- ۲۰- تعلیم ابتدائیه برای اطفال تبعه افغانستان واجبی و حتمیست.
- ۲۱- در افغانستان تدریس علوم اسلامی آزاد است هر فرد تبعه افغانستان عموماً و خصوصاً برای تدریسات علوم اسلامی مادون و مجازمی باشد - اما اشخاص اجنبی باسنتنای نفری که برای تعمیم فنون و صنائع و تعلیم زبانهای اجنبی استخدام میشوند. بداخل مملکت افغانستان بافتتاح و اداره مدارس مجاز نیستند.
- ۲۲- عموم مکاتب افغانستان در زیر نظارت و تفتیش حکومت میباشد تا امور تربیه و تعلیمیه آنها بر خلاف عقائد و مصطلحات اسلامی نبوده و بمنافع علیه و فنیه و صنایعیه موافق باشد اما اصول تعلیمیه که بامور اعتقادی و مذهبی اهل ذمه تعلق دارد اخلال کرده نمیشود.
- ۲۳- مطبوعات و اخبارات داخله که خلاف مذهب نباشد مطابق اصولنامه مخصوص آن آزادی می باشد نشر اخبار فقط از حقوق حکومت و تبعه افغانیه است مطبوعات و جرائد خارجه که مذهب و سیاست حکومت علیه افغانستان اخلال نرساند ادخال آن با افغانستان آزاد است.
- ۲۴- فیصله منازعات شخصیه و دیگر امورات افراد تبعه که بمحاکم عدلیه و دوائر رسمیه متعلق است هرگاه بفیصله و حکم دوائر منصوبه قناعت حاصل نکنند میتوانند که بمقامات بالاتر از وزارت متعلقه و در صورت عدم قناعت بمقام صدارت عظمی و بحضور شاهانه عرض و طلب غور رسمی نمایند.
- ۲۵- مالیات و محصولات مقرره مطابق اصولنامه های علیحده آن گرفته میشود.
- ۲۶- خارج اصولنامه های دولت از هیچکس چیزی گرفته نمیشود.

(شورای ملی)

تشکیلات مجلس

27- مجلس شورای ملی بعزم و تصمیم اعلیحضرت همایونی و تصویب جرگه ۱۳۰۹ منعقد مرکز کابل دائر و موسس است.

28- این مجلس تمام و کمال مرکب از افرادی است که در امورات معاشی و سیاسی افغانستان مشارکت دارند یعنی نماینده قاطبه اهالی مملکت است.

29- ترکیب و تشکیل مجلس شورای ملی از وکلای است که از ولایت کابل و سائر ولایات و حکومت و علاقه داری ها منتخب میگردند و محل انعقاد آن در پایتخت است.

30- تعداد وکلای شورای ملی در اصولنامه مصوبه انتخابات درج و تعیین گردیده است.

31- موعد انتخاب وکلای این مجلس در جمیع ادوار سه سال است و شروع دوره اول اعتبار از روز افتتاح شورای ملی است و مقرر است که بعد سر آمد هر سه سال وکلا مجدداً انتخاب شوند انتخاب کنندگان بر اینکه بخواهند از وکلای سابقه را تکراراً انتخاب کنند در صورت رضائیت مختار و مخیرند.

32- اوقات تعطیل و موعد اشغال شورای ملی در اصولنامه داخلی مجلس مشخص و محدود کرده خواهد شد در اثنای تعطیل اگر حکومت بوضع کدام اصولنامه ضرورت حس کند این اصولنامه موقتاً از طرف حکومت تصویب و بموجب فرمان پادشاهی تعمیم میشود در موقع اشغال اگر اصول موقتی از طرف شورای ملی تسلیم کرده شد در عداد اصول دائمی ادخال و الا از طرف مجلس مذکور تعدیل یا تردید میشود.

33- مجلس شورای ملی برای تحقیق و فیصله مسائل مهمه در هنگام تعطیل هم دائر شده میتواند و هرگاه بجهت قوت مسئله مبحث عنها فرصت اجتماع عموم ممکن نشود تنها بحضور وکلای مرکز و قریب آن مجلس شورای ملی انعقاد می یابد.

34- وقتی بمذاکرات آغاز میشود که اقلاً مناصفه اعضا حضور داشته باشند و فیصله مقررات آن هم باسناد اتفاق با اکثریت آراست.

35- مجلس شورای ملی در موقع افتتاح هر یک از ادوار خود خطابه به پیشگاه پادشاهی عرض و تبیین داده و از طرف قرین الشرف همایونی مجاب میگردد.

36- ابتداء اعضای شامله مجلس به ترتیب مذبله سوگند یاد مینمایند و قسم نامه را امضا میکنند.

قسمنامه

۳۷- ما امضا کنندگان ذیل از جهت اعتمادی که ملت و حکومت بر ما نموده بخداوند عظیم و قرآن کریم سوگند مینمائیم که برای ملت و حکومت خود صادق میباشیم.

۳۸- اعضای مجلس شورای ملی در اظهار رأی در مجلس شورا بحضور جمیع وکلا آزاد و از هرگونه اعتراض مصونند.

۳۹- کافه مذاکرات مجلس شورای ملی بباعثیکه نتیجه آن بمنصه اجرا گذارده میشود و علنی است نمایندگان جرائد و معاینه کنندگان در تحت قیودات اصولنامه داخلی مجلس تنها حق حضور استماع مذاکرات را دارند.

وظایف

۴۰- مجلس شورای ملی امورات داخلی خود را مثل انتخاب رئیس اول و ثانی و هیئت تحریر و سائر اجزا و اصول مذاکرات و شعبات و غیره بر اساس اصولنامه داخلی دایر خواهد کرد.

۴۱- کلیه اصولات و ضوابطیکه وضع و موجودیت آن برای تشنید مبانی حکومت و انتظام امور مملکتی لازم باشد به تصویب مجلس شورای ملی میرساند.

۴۳- تسویه امورات مالی رد یا قبول عوارض و فروعات و هم ممیزیهای جدیده که دولت اقدام نماید بتصویب مجلس خواهد بود.

۴۳- تدقیق و تصویب بودجه مملکت بعد از ترتیب و پیشنهاد وزارت مالیه از وظایف شورای ملی است.

۴۴- وضع اصولنامه جدید با تغیر و فسخ قوانین مقررہ بتصویب شورای ملی صورت خواهد گرفت. خواه لزوم آن از مجلس عنوان و خواه از طرف وزرا اظهار شده باشد.

۴۵- تصویب امتیاز تشکیل کمپانی ها و شرکت های عمومی از هر قبیل و بهر عنوان که باشد از طرف شورای ملی خواهد شد.

۴۶- عقد مقاولات و معاهدات اعطای امتیازات (انحصار) اعم از تجارتي و صنعتی و فلاحتی و غیره خواه از طرف داخله باشد یا خارجه بتصویب مجلس شورای ملی میرسد.

۴۷- استقراض دولتی اعم از اینکه از داخله یا خارجه بهر عنوان و اسم باشد باطلاع و تصویب مجلس شورای ملی کرده خواهد شد.

۴۸- تمدید خط آهن و شوسه، به پول دولت و یا مخرج شرکت و کمپانی های داخلی و یا خارجی تماماً وابسته بتصویب مجلس شورای ملی است.

۴۹- مجلس شورای ملی حق دارد که در اوقات لازمه عریضه به پیشگاه همایونی تقدیم دهد، اما تقدیم این عریضه بهمه حال بتوسط هیئتی مرکب از رئیس و شش نفر اعضا که ما در طبقات از بین خود انتخاب میکنند خواهد بود وقت شرفیابی حضور هم اولاً توسط وزارت دربار استیذان میشود.

۵۰- وزرا برای استماع مذاکرات در جلسات مجلس شورای ملی حضور بهم رسانده میتوانند و نیز حقدارند که در صورت لزوم به استجازه رئیس مجلس برای مذاکره و تدقیقات امور توضیحات بدهند در مجلس برای حضور روز را موضع معینه میباشد.

۵۱- هرگونه قوانین جدید که بوضع آن احتیاج حس شود از طرف وزارت تجویز و انشاء گردیده توسط وزرا یا صدراعظم به مجلس شورای ملی اظهار میشود و بعد از تصویب مجلس بصدقه پادشاهی مزین گشته قابل التعمیل میگردد.

۵۲- لزوماً رئیس مجلس میتواند که شخصاً یا به پیشنهاد ده نفر از اعضای مجلس و یا وزیری بدون حضور نمایندگان جراید و معاینه کنندگان اجلاس محرمانه تشکیل دهد و نیز میتواند انجمن محرمانه مرکب از یکعده منتخبین اعضای مجلس که اعضای سایر مجلس حق دخول در آن نداشته باشند ترتیب نماید مگر نتیجه انجمن با اجلاس محرمانه وقتی مرعی خواهد بود که در هر دو صورت مسئله مبحث عنها بحضور سه ربع از منتخبین مطرح مذاکره شده و باکثریت آراء قبول شده باشد. در صورتیکه مطلب در انجمن محرمانه قبول نشود در مجلس عنوان نخواهد شد و مسکوت عنه خواهد ماند.

۵۳- در صورتیکه مجلس محرمانه بخواهش رئیس دائر شده باشد اگر از مذاکرات را تا اندازه مناسب باطلاع عموم برساند اختیار دارد اما اگر تشکیل مجلس به تقاضای وزیری بوده است در آنصورت افشای مذاکرات هم وابسته باجازه خود وزیر خواهد بود.

۵۴- وزرا مطلب اظهار نمودگی خود را ولو هر قدر بروی مباحثه شده باشد حق دارند که از مجلس مسترد کنند اما اگر اظهار ایشان بخواهش مجلس بوده است برای استرداد مطلب موافقت مجلس هم شرط است.

۵۵- اگر لایحه اظهار نمودگی وزیری را مجلس قبول ننماید با ملاحظات خود عودت خواهد داد، این لایحه وقتی بمجلس ثانیاً اظهار خواهد شد که وزیر ملاحظات مجلس را رد یا قبول نماید.

۵۶- اظهار رای از طرف اعضای مجلس شورای ملی راجع به تردید یا قبول مطلب واضح و بالتصریح میشود و هیچکس نمیتواند ایشانرا بدادن رأی خویش تحریص یا تهدید نماید اظهار رد یا قبول اعضای مجلس به علامات ظاهری امثال ورقه سیاه و سفید بوده محل ادراک و افادات نمایندگان جراید و معاینه کنندگان خواهد بود.

عنوان مطلب از طرف مجلس

۵۷- هر یک از مطالبیکه از طرف اعضای مجلس عنوان میشود آنوقت قابل مذاکره خواهد بود که اقلأ ربع اعضا مذاکره مطلب مذکور را تصویب بدارند درینصورت عنوان مذکور کتباً به رئیس مجلس تقدیم میشود و اگر رئیس مجلس آن لایحه را بدوایر انجمن تحت تدقیق ببرد میتواند.

۵۸- یک عده از اعضای شورای ملی که بانتخاب سائر اعضا و تصویب رئیس شوری منتخب و تجزیه میشود بنام (انجمن تحقیق) سنجش های ابتدائی مسائل وارده شوری را بدقت نموده از آنجمله مواد قابل الذکر مجلس را همراه یک لایحه نظریه خود ها برنئیس مجلس پیش میدارند و باجازه رئیس مطرح مذاکره می شود.

و موادیکه اکمال بخوهد یا مذاکره مجلس را ایجاب نکند با اسباب موجبۀ آن از طرف رئیس بوزارت منسوبه اش اعاده میشود، اعضای انجمن تحقیق اقلأ ده نفر خواهد بود.

۵۹- مطالبی که نظر باصل (۵۷) در مجلس عنوان میشود اگر متعلق بیکی از وزرا باشد در وقت مذاکره و تدقیق لایحه مذکوره چه در انجمن تحقیق و یا در مجلس باید به وزیر متعلقه اش خبر داده شود که شخصاً خودش حاضر شود و یا معین خود را بفرستد و یک نقل لائحه و ضمائم آنرا باید مجلس قبل از احضار وزیر و یا معین برای مسبوقیت شان از ده الی پانزده روز باستثنای مطالبه ضروری بوزارت منسوبه ارسال دارد.

۶۰- در صورتیکه وزیر بنابر کدام مصلحتی در مطالب ممنون از طرف مجلس موافقت نتواند لازم است معاذیر خودش را مواجهاً تصریح و مجلس را قانع بسازد.

۶۱- وزیریکه مجلس شورای ملی از وی توضیحات بطلبد از جواب ناگزیر و مسئول است و بدون عذر موجهه و علاوه از اقتضا بتعویق و تاخیر جواب هم مجاز نیست والا در صورتیکه مطالب محرمانه و در اختفای آن برای یک مدت صلاح ملت و دولت باشد اما بعد موعده معینه بابر از مطلب مذکور بحضور مجلس مکلف است.

۶۲- عرض شخصی افراد تبعه که بدوائر رسمیه تا مرکز وزارت منسوبه به غور آن نشود ذریعۀ وکیل محلی خود شامل مجلس شوری عرض و استغائۀ کرده میتوانند از ریاست شوری اینقسم عرائض برای غور و تحقیق بمقام صدارت فرستاده می شود.

۶۳- در وقت رحلت پادشاه اگر مجلس شورای ملی تعطیل باشد حتماً انعقاد خواهد شد و انعقاد مجلس از فوت پادشاه باید زیاده از بیست روز معطل نشود.

۶۴- قبل از رحلت پادشاه اگر دوره وکالت وکلا تمام شده باشد و در موقع رحلت دیگر وکلا معین نگردیده باشند مجلس بوجود وکلای دوره سابقه انعقاد میشوند.

۶۵- موادیکه در مجلس شورای ملی تصویب میشود باید باحکام دین مبین اسلام و سیاست مملکت مخالفت نداشته باشد.

۶۶- مصوبات و قرار های مجلس شورای بالعموم بعد از امضای ذات شاهانه در موقع اجرا گذارده میشود.

مجلس اعیان

۶۷- مجلس اعیان مرکب است از اشخاص تجربه کار و با بصیرت که راساً از طرف قرین الشرف پادشاهی انتخاب و تعیین میشوند مرکز انعقاد آن کابل است.

۶۸- تصویب اصولات موضوعه متعلق است به مجلسین شورای ملی و اعیان پیشنهادانیکه از طرف هیئت وزرا درین مجلس عنوان میشود پس از مذاقه و مذاکره باکثرت تصدیق و بغرض تصویب به مجلس شورای ملی فرستاده میشود بر عکس آن مواد مصوبه شورای ملی در مجلس اعیان ملاحظه و تصویب میگردد.

۶۹- در وقت افتتاح مجلس شورای ملی اگر مجلس اعیان منعقد شده باشد مصوبات مجلس شورای ملی معطل نمی ماند و بعد از صحنه همایونی در معرض اجرا گذارده میشود.

۷۰- مطالبی که در مجلس اعیان تصویب و به مجلس شورای ملی فرستاده میشود در صورتیکه به مجلس شورای ملی قبول نشود نظر باهمیت مطلب مجلس دیگری مرکب از یک عده اعضای مجلسین تشکیل میگردد تعداد اعضای این مجلس که بالتساوی انتخاب میشوند اقلاً بیست نفر خواهند بود مجلس منتخبه به مسئله متنازع فیه غور و دقت نموده رای خود را به مجلس شورای ملی ارائه میدهند اگر بر رای مجلس منتخبه مجلس شورای ملی موافقت نکرد موضوع بحضور ملوکانه معروض میگردد و باراده سنیه فیصله میشود.

مجالس مشاوره ولایات

۷۱- در مرکز نایب الحکومه گیها و حکومت اعلی و کلان یک یک مجلس مشوره تشکیل میشود.

۷۳- صورت انتخاب و تعداد اعضا و وظایف ان مجلس در اصولنامه مخصوص آن بیان میگردد.

وظایف و حقوق وزرا

۷۳- امور اجرائیه مملکت بذریعه وزرای دولت که بانخاب صدراعظم و منظوری حضور ملوکانه تعیین میشوند اداره میشود.

۷۴- ریاست هیئت وزرا مفوض است صدراعظم در غیاب صدراعظم وزیر وزارت اول وظیفه ریاست را ایفا میدارد.

۷۵- هیچکس نمیتواند مقام وزارت را اشغال نماید بدون اینکه مسلمان و از تبعه افغانستان باشد.

۷۶- هر یک از وزرا در سیاست عمومی دولت مشترکا و در امور موظفه وزارت متعلقه خود مخصوصاً بنزد شورای ملی مسئول اند بناء علیه ذات شاهانه غیر مسئول میباشد.

۷۷- مسئولیت وزرا و سیاستی را که راجع بآنها میشود اصول تعیین خواهد نمود.

۷۸- وزرا امورات مربوط متعلقه خود را باندازه اختصارات خود اجرا و مافوق آنها بحضور صدراعظم تقدیم میدارند صدراعظم بدرجه صلاحیت وظایف خود اجرا نمود. مافوق آنها بحضور و ملوکانه عرض و هدایت میگیرد.

۷۹- هرگاه یکی از وزرای دولت بجرم خلاف ورزی در حدود وظیفه رسمی شان مظنون واقع شوند مرجع محاکمه شان دیوان عالی شناخته میشود - دیگر دعاوی شخصیه وزرا که خارج وظیفه ماموریت شان باشد مانند سائر رعایا به محاکم عدلیه مراجعت مینمایند.

۸۰- وزیریکه تحت اتهام می آید الی نتیجه محاکمه و برائت آن از وظیفه رسمی معطل می ماند.

۸۱- در غیاب وزیر معین وزارت یا وکیل که عنداللزوم مقرر شود تمام اختیارات شخص وزیر را دارا میگردد.

۸۳- برای تفتیش احوال عمومیه وزرا و مامورین یک هیئت تفتیشیه باستیذان حضور شاهانه مطابق لایحه مخصوصه آن او شورای ملی انتخاب و تعیین میشود.

۸۳- تعداد وزارت و تشکیل دوائر و وظایف شان در اصولنامه تشکیلات اساسیه توضیح یافته.

حقوق مأمورین

۸۴- بالعموم مأمورین مطابق موادیکه در اصولنامه های مخصوصه ایضاح گردیده به ماموریت هائیکه لایق و مناسب باشند تعیین کرده میشوند و هیچیک از مامورین تا زمانیکه از وظیفه خود مستعفی نشود و یا از طرف دولت بنا بر یک امر ضروری لازم تبدیلی و یا موقوفی نباشد اصلا عزل و موقوف نمیشود - و مامورینکه حسن سلوک و استقامت خدمت خود ها را ابراز نمایند مطابق اصولنامه های مخصوصه استحقاق ترقی رتبه و ماموریت و مستمری را دارند.

۸۵- همه مامورین علی المراتب در اطاعت امر مافوق شان مطابق اصولنامه های موضوعه مکلف هستند آمران مافوق و مامورین ما تحت هیچیک امر را خلاف آن اجرا کرده نمیتوانند - هرگاه از طرف آمران مافوق در اجرای کدام امر خلاف اصول بالای مامورین ما تحت امر اجرا شود مأمورین ماتحت قبل از اجرای ان به مرکز وزارت الی صدارت عظمی باید اطلاع نمایند.

۸۵- وظایف مامورین در اصولنامه های مخصوصه تعیین و تفریق گردیده هر مامور موافق هدایات اصولنامه های موضوعه از وظایف موظفه اش مسئول شناخته میشود.

محاكم

- ۸۷- محاکم عدلیه مرجع دعاوی عمومی شرعیه میباشد.
- ۸۸- در محاکم شرعیه دعاوی مرجوعه مطابق مقررات مذهب مهذب حنفی رح فیصله میشوند.
- ۸۹- همه محاکم از هر گونه مداخلت آزاد هستند.
- ۹۰- در محاکم عدلیه دعاوی بصورت علنی فیصله میشود باستثنای مسائلیکه شارع فیصله از طریق خفیه هدایت داده است.
- ۹۱- در حضور محاکم هر شخص برای محافظه حقوق خود همه وسائط مشروع را پیشنهاد نموده میتواند.
- ۹۳- محاکم عدلیه در رویت و فیصله دعاوی باستثنای امر شرعی تاخیر و مامله کرده نمیتواند.
- ۹۳- هیچکس خارج محاکم برای فیصله بعضی فقرات مخصوصه یک محکمه فوق العاده تشکیل داده نمیتواند.
- ۹۴- صنوف و درجات محاکم و صلاحیت شان باصوولنامه تشکیلات اساسیه توضیح یافته.

دیوان عالی

- ۹۵- دیوان عالی برای محاکمه و زرای دولت عند الاقتضا موقتاً تشکیل می یابد و بعد انجام اموریکه باو سپرده می شود فسخ می گردد.
- ۹۶- طرز تشکیل دیوان عالی و اصول محاکمه در آن مطابق اصولنامه مخصوصه آن اجرا میشود.

امور مالیه

- ۹۷- همه محصولات دولت مطابق اصولنامه مخصوصه آن اخذ میشود.
- ۹۸- هر سال برای واردات و مصارفات دولت یک بودجه مطابق اصل ۴۳ تنظیم کرده میشود این بودجه برای واردات دولت موازنه و برای مصارفات اساس بوده همه مصارفات از روی آن اخذ و صرف میشود.
- ۹۹- بعد از تطبیق و اجرای بودجه سالانه یک محاسبه قطعیه تنظیم میشود این محاسبه قطعی مقدار حقیقی واردات و مصارفات این سال را حاوی میباشد.
- ۱۰۰- برای تنظیم محاسبه قطعیه و برای تنظیم بودجه و صورت تطبیق و اجرای آن اصولنامه مخصوصه موجود است.
- ۱۰۱- تخفیف و یا معافی مالیات بموجب اصولنامه مخصوصه آن اجرا میشود.

اداره ولایات

۱۰۳- اصول اداره ولایات از سه قاعده محاسبه مبنی است و توسیع ماذونیت تفریق وظایف تعیین مسئولیت، بنابر قواعد مذکوره همه وظایف مامورین ولایات مطابق اصولنامه های موضوعه تعیین و تفریق کرده شده است و اختیارات مامورین نیز بر طبق اصولات موضوعه محدود است و هر مامور در وظایف خود علی المراتب نزد امر مافوقش مسئول شناخته میشود.

۱۰۳- در ولایات از هر شعبه وزارت مامورین جداگانه مقرر هستند افراد اهلی برای اجرای کار و انجام حوایج خود بشعبات مرجوعه مراجعت میکنند.

۱۰۴- هرگاه در یکحده مملکت آثار عصیان و بغاوت که مزل امنیت عمومی باشد حس کرده شود حکومت برای دفع بغاوت و قیام امنیت تدابیر لازمه کرده میتواند.

۱۰۵- تشکیل دوائر بلدییه به وظایف آن قرار اصولنامه مخصوص آن اجرا میشود.

عسکر

۱۰۶- صورت اخذ عسکر بموجب اصول مخصوصه آن اجرا میشود وظایف و حقوق عسکری و ترقی در مناسب بموجب اصول است.

۱۰۷- حقوق و مناسب هیچیک افراد عسکری سلب نمیشود مگر بموجب اصول.

۱۰۸- تبعه خارجه در سلک عسکری بااستثنای صنف داکتری و معلمی حربی قبول نمیشود.

اصول متفرقه

۱۰۹- مصئونیت مکاتیب یکی از حقوق اهالی است همه مکاتیب و مراسلات محصولی اهالی که تودیع پوسته میشود تا از طرف یک محکمه حکم جواز تجسس نشود در هیچ پوسته خانه و دیگر جا باز نمیشود و همچنان سرپسته بمرسل الیه سپرده میشود.

۱۱۰- در اموریکه از حضور شاهانه و یا صدراعظم بیکی از وزرا یا دیگر مامورین امر شفاهی فرموده شود باید احکام تحریری آنرا بامضای همایونی و یا صدراعظم حاصل دارند. تعمیل و اجرای احکام مواد اصول نامه هذا را امر و اراده میفرمایم.

تحریر (۸) عقرب ۱۳۱۰- شمسی مطابق (۱۹) جمادی الثانی ۱۳۵۰- قمری.

نمره اول

ضمیمه اصول اساسی مملکت

۱- مامورین وزارت خارجه و صاحب منصبان عسکری و همچنان محصلین افغانی که به پول دولت برای تحصیل در خارج مملکت اعزام میشوند بازدواج از تبعه خارج مجاز نیستند.

۳- اتباع خارجه در افغانستان قطعاً حق استملاک ندارند، با سفارت های دول خارجه مقیمین افغانستان حسب مقاولات طرفین بصورت معامله متقابل رفتار می شود.

مورخه : ۱۲ سنبله ۱۳۱۱ شمسی مطابق غره جمادی الاول ۱۳۵۱ قمری.

ACKKU

تعدیل اصل ۲ ضمیمهٔ نمبر اول اصول اساسی مملکت

اتباع خارجه در افغانستان حق استملاک ندارند، با سفارت خانه ها و قونسلگری های خارجه در افغانستان حسب مقاولات طرفین بصورت معاملهٔ متقابله رفتار می شود.

مورخه ۲۴ اسد ۱۳۱۷.

ACKU

تعدیل اصل (۵۱) اصول اساسی

هرگاه یکی از وزارت یا دوائر مستقله بوضع اصولنامه احتیاج حس نماید لائحہ آنرا ترتیب نموده در مجلس وزرا تدقیق و بعد از تصویب مجلسین شوری و اعیان و صحہ همایونی قابل التعمیل میگردد.

مورخہ ۲۶ حمل ۱۳۱۳ شمسی مطابق ۳۰ ذی الحجه ۱۳۵۲ قمری.

ACKKU